

Mfv.II.10.978/2011/3.szám

A Kúria a dr. Tamás - dr. Szabó Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Tamás György ügyvéd által képviselt I. rendű felperesnek - a dr. Toncs Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen túlóradíj és prémium megfizetése iránt a Gyulai Munkaügyi Bíróságon 1.M.654/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.305/2011/3. számú részítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.305/2011/3. számú részítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló tényállás szerint az I. rendű felperes 2002. január 28-tól állt munkaviszonyban az alperessel, fiókvezető-helyettesként II. bankvezető besorolásban havi bruttó 350.000,- Ft díjazás mellett. 2007-ben - másokkal együtt - büntetőeljárás indult vele szemben, mivel megalapozott gyanú merült fel arra, hogy 2005. február 10. és 2006. október 17. között 51 valótlan tartalmú lakáselőtakarékosági szerződést kötött olyan személyeket feltüntetve ügynökként, akik valójában az ügyletkötésnél nem voltak jelen.

Az I. rendű felperes és az alperes 2007. április 26-án közös megegyezéssel megszüntette a közöttük fennállt munkaviszonyt. A Békéscsabai Városi Ügyészség 2009. október 22-én büncselekmény hiányában megszüntette a nyomozást. Ezt követően az I. rendű felperes 2010. április 19-én levélben fordult a munkáltatójához, melyben a 2004. április 27-től jogviszonya megszűnése időpontjáig teljesített túlmunka ellenértékének, továbbá a 2006. évi prémiumának a kifizetését kérte. Ennek eredménytelenségét követően a munkaügyi bíróságon keresetet terjesztett elő, melyben

4.064.956,- Ft túlóradíj és 936.849,- Ft 2006. évre járó prémium megfizetésére tartott igényt a kamatokkal együtt. A folyamatban volt büntetőeljárást az elévülés nyugvására vonatkozó időszakként kérte kezelni. A túlóradíj tekintetében nem vitatta, hogy munkaköréből adódóan rendkívüli munkavégzéséért díjazás nem illethette volna meg, azonban értékelni kérte azt a körülményt, hogy a napi munkamennyiséget 8 óra alatt nem lehetett ellátni és rendszeresen napi 12 óra munkavégzést követelt meg tőle az ügymenet. A 2006. évi prémiummal kapcsolatban kifejtette, hogy a prémium kifizetésére a tárgyévet követő esztendő júliusában került sor, így követelése nem évült el. Prémium előlegként a teljes évi prémium 40 %-át megkapta és a különbözetként mutatkozó 60 %-ra tartott igényt.

Az alperes a túlóradíj kapcsán egyrészt az elévülésre, másrészt arra hivatkozott, hogy az I. rendű felperes mint II. besorolású vezető a Kollektív Szerződés rendelkezése alapján nem részesülhet díjazásban, a prémiummal kapcsolatban pedig elsődlegesen a felperes munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása miatt annak elutasítását, másodlagosan 35 % erejéig történő korlátozását kérte az Érdekeltségi Rendszer Szabályzata értelmében.

A Gyulai Munkaügyi Bíróság 1.M.654/2010/5. számú részítéletében kötelezte az alperest 30.000,- Ft 2007. évi időarányos április havi többletmunka ellenértékének és 390.350,- Ft 2006. évre járó prémium és kamatai megfizetésére, ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította. A túlóradíj tekintetében nem osztotta a felperesnek azt az álláspontját, miszerint a büntetőeljárás folyamatban léte olyan eseménynek tekintendő, amely miatt az igényét menthető okból nem tudta érvényesíteni, így az az elévülés nyugvását idézte volna elő. Megállapította, hogy az I. rendű felperes II. besorolású vezetőnek minősült, akit sem a Munka Törvénykönyve 147. §-ában foglaltakra tekintettel, sem a Kollektív Szerződés V. fejezetének 4/d. pontja alapján külön díjazás a rendkívüli munkavégzésért nem illethetett volna meg, azonban foglalkoztatásának teljes időtartama alatt olyan mértékben leterhelt volt és olyan elvárásoknak kellett eleget tennie, hogy az általa folyamatosan és rendszeresen teljesített többletmunkavégzés ellentételezése mindenképpen indokoltnak tekinthető.

A prémiumigény kapcsán megállapította, hogy a felperes a 2006. évi célkitűzésben foglaltaknak eleget tett, az őt megillető prémium 40 %-át az alperes előlegként megfizette. Az alperes prémiumszabályzata lehetőséget biztosít ugyan az ösztönző juttatás korlátozására vagy megvonására, ezt azonban a munkáltató írásban köteles megindokolni és az érdekelt számára lehetőséget kell biztosítania, hogy arra észrevételt tegyen. Az alperes ezt elmulasztotta, s csak a keresetlevélre tett írásbeli ellenkérelmében tért ki arra, hogy az I. rendű felperes

tevékenysége nem felelt meg a munkáltató munkavégzésével szemben támasztott elvárásoknak. A bíróság ezen írásbeli munkáltatói határozat hiányát nem tekintette súlyos eljárási hibának, figyelemmel arra, hogy az egyeztetések során az alperes álláspontja a felperes előtt ismert volt, s a büntetőeljárás folyamán maga az I. rendű felperes sem kívánt munkáltatójával szemben fellépni, így a prémium visszatartásáról tájékoztató munkáltatói határozat ellen sem indított volna munkaügyi vitát. Mivel az I. rendű felperes a munkaviszonyával összefüggésben súlyosan kötelezettségszegő magatartást tanúsított és középvezetőként nemcsak elnézte munkatársai ilyen tevékenységét, hanem abban maga is aktívan közreműködött, indokoltnak találta az ösztönző juttatást annak 35 %-a erejéig korlátozni.

Az I. rendű felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.305/2011/3. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és mellőzte az alperesnek a 30.000,- Ft többletmunka ellenértéke és kamatai megfizetésére kötelezését és megváltoztatta az alperest terhelő eljárási illeték összegét, egyebekben a részítéletet helyben hagyta. A túlmunkával kapcsolatos felperesi igény kapcsán kifejtette, hogy a bíróság mérlegelési jogköre nem terjed addig, hogy jogszabályi rendelkezéssel szemben a túlmunkáért díjazást állapítson meg, de utalt arra is, hogy a túlmunka tényére, mértékére vonatkozóan csak egy felperesi előadás állt rendelkezésre, bizonyítás e körben nem történt.

A prémiumigény kapcsán megállapította, hogy a peres felek közötti jogviszony közös megegyezéssel szűnt meg, az alperes nem bizonyította, hogy ekkor a rendkívüli felmondás feltételei is fennálltak, ezért a prémium teljes megvonására nem volt lehetőség. Bár az alperes indokolt írásbeli határozatot nem adott át a felperesnek, a másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes jogai ezen alperesi mulasztással nem sérültek. Az írásbeli határozat hiánya nem akadályozhatta meg az I. rendű felperest abban, hogy e körben bírósághoz forduljon, s igényét érvényesítse. Megállapította, hogy a felperes terhére rótt azon magatartást, mely szerint 51 db lakástakarék szerződés megkötésében részt vett, maga az I. rendű felperes sem vitatta. A szerződések számára tekintettel helytállónak tekintette azt a megállapítást, hogy a munkaviszonyával összefüggésben az I. rendű felperes súlyosan kötelezettségszegő magatartást tanúsított, így indokoltnak került a prémiumösszeg korlátozásának mértéke 35 %-ban meghatározásra.

A jogerős részítélet ellen az I. rendű felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben az első- és másodfokú ítéletek megváltoztatását kérte mind az érdemi döntés, mind a perköltség vonatkozásában. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság indokát adta annak, hogy miért találta megalapozottnak a 30.000,- Ft túlmunkadíj igényét, a bizonyítatlanság pedig nem róható a terhére, mivel arra

egyik bíróság sem hívta fel. Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság helytelenül értelmezte az alperes 2006. évi Érdekeltségi Rendszer Szabályzatát, azt nem rendeltetése szerint alkalmazta. Vitatta, hogy a prémiumcsökkentő írásbeli nyilatkozat a perben pótolható volt, s a bíróság erre vonatkozó kérelem és határozat, továbbá viszontkereset nélkül hozott ítéletet.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogszabálysértést abban jelölte meg, hogy az eljáró bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint mérlegelte, így téves következtetések alapján hozta meg ítéletét, amely sérti az Mt. és a Pp. több rendelkezését.

A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálatát az ügy érdemét érintő jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni. A Pp. 275. §-ának (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján dönt, a felülvizsgálati eljárásban azonban a bizonyítékok felülmérlegelésének, továbbá bizonyítás felvételének nincs helye. Ezért a Kúria azt vizsgálta, hogy milyen bizonyítékok álltak az eljáró bíróság rendelkezésére, s azokat okszerűen mérlegelte-e.

Helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy az elsőfokú bíróság túllépte a mérlegelési jogkörét akkor, amikor a jogszabályi rendelkezésekkel szemben a túlmunkáért díjazást állapított meg a felperes számára. A felperes vezető állású munkavállalónak minősült, így a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 192. §-a, illetve az alperes ezzel összhangban álló Kollektív Szerződése V. fejezetének 4/d. pontja alapján a rendkívüli munkavégzésért díjazás nem illette meg. Helytállóan utalt a jogerős részítélet arra is, hogy a bíróság e körben bizonyítási eljárást sem folytatott le, így megalapozatlanul döntött a felperes igényéről.

Iratellenesen utalt a felülvizsgálati kérelem arra, hogy az eljáró bíróságok hatáskörüket túllépve ilyen irányú kérelem nélkül döntöttek a felperes 2006. évi prémiumigénye csökkentett mértékben történő megállapításáról. Az alperes 2011. január 19-én kelt 4. számú érdemi ellenkérelmében hivatkozott az általa mellékletként csatolt, az ... 2006. évi Érdekeltségi Rendszer Szabályzatának rendelkezésére, amely abban az esetben, ha az érdekelt munkavállaló munkavégzésével szemben támasztott munkáltatói elvárások

teljesítésével kapcsolatban kifogás merült fel, vagy a munkaviszonyával összefüggésben olyan magatartást tanúsított, amely a munkáltató kedvezőtlen megítélését és ezáltal anyagi, vagy erkölcsi károsodását eredményezi, a juttatás mértékét korlátozni engedi. Annak mértéke a juttatás 5-35 %-áig terjedhet. Beadványában az alperes hivatkozott arra, hogy az I. rendű felperes tevékenysége kimerítette mindezt, a munkaviszonyával összefüggésben súlyos kötelezettségszegő magatartást tanúsított azzal, hogy középvezetőként nemcsak elnézte, hanem aktívan részt vett munkatársai kötelezettségszegő magatartásában és erre figyelemmel indokolt az ösztönző juttatás 35 %-a erejéig annak korlátozása.

Mind az első-, mind a másodfokú bíróság elfogadva az I. rendű felperes által sem vitatott ezen tényállítást, döntött a juttatás csökkentett mértékben történő megállapításáról.

Az alperes azon mulasztása, hogy a prémium megvonása tekintetében nem hozott határozatot, nem járt jogvesztéssel. Osztotta a Kúria az eljárt bíróságok álláspontját, hogy az alperest megillette az I. rendű felperes igényérvényesítése kapcsán az, hogy védekezése körében hivatkozzon azokra az indokokra, melyekre akkor is hivatkozott volna, ha szabályos eljárás keretében határoz a prémium részleges, vagy teljes megvonásáról. A szabályzat adott rendelkezésének megsértése nem járhat azzal a következménnyel, hogy objektív fizetési kötelezettsége álljon be a prémium tekintetében csak azért, mert önálló határozatot e körben nem hozott.

Az eljárt bíróságok a prémium csökkentése vonatkozásában a rendelkezésükre álló adatokat helyesen mérlegelték, kellően megalapozott döntést hoztak, így kellő alap nélkül hivatkozott a felülvizsgálati kérelem a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére.

Mivel a másodfokú bíróság határozata jogszerű volt, a Kúria a jogerős részítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján - mivel az I. rendű felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült - az állam viseli.

Budapest, 2013. január 23.

dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tanczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő